

בש"פ 3670/17 - מאיר אהרון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3670/17

לפני: המבקש:
מאיר אהרון
כבוד השופט א' שהם

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, בעמ"ת 49828-03-17, מיום 4.4.2017, שניתנה על ידי כב' השופט עמית א' יעקב

תאריך הישיבה: י"ב בסיון התשע"ז (06.06.17)

בשם המבקש: עו"ד ליאור חיימוביץ'

בשם המשיבה: עו"ד מירי קולומבוס

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט עמית א' יעקב), בעמ"ת 49828-03-17, מיום 4.4.2017. בגדרה של החלטה זו, נדחה עררו של המבקש על החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט א' כהן), במ"ת 44560-01-17, מיום 12.3.2017, אשר הורה על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. ביום 19.1.2017, הוגש נגד המבקש כתב אישום, המחזיק 22 אישומים, במסגרתם מיוחסות למבקש העבירות הבאות: סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 19+13א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים) (21 עבירות); החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א)+7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים; והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

מעובדות החלק הכללי של כתב האישום עולה, כי בתקופה הרלוונטית לכתב האישום החזיק המבקש במכשיר טלפון נייד, אשר נועד לצורך יצירת קשר עם רוכשי סם, ותיאום עסקאות מכר הסמים. עוד נטען, כי בתקופה זו התגורר המבקש בביתה של בת זוגו בפתח תקווה, וכי לשם היו מגיעים הקונים לצורך רכישת הסמים.

בכל אחד מ-21 האישומים הראשונים נזכר שמו של קונה אחר, שהמבקש מכר לו סמים מסוג מריחואנה, חשיש, או גראס - כלומר, עסקין ב-21 קונים שונים. זאת, במשך תקופה כוללת של כשלוש שנים, שסופה בראשית חודש ינואר 2017. ברבים מהאישומים הנ"ל מיוחסות למבקש מספר מכירות לקונה אחד, על פני תקופות שונות, הנעות בין חודשים ספורים עד שלוש שנים, כאשר תדירות המפגשים לביצוע המכירות משתנה. כמויות הסמים שמכר המבקש בכל מפגש היו בסדרי גודל של 1-20 גרם בכל מכירה, כאשר התמורה שקיבל המבקש נעה בין 100-120 ₪ לגרם.

בגדרי האישום ה-22 נמסר, כי ביום 27.12.2016, סמוך לשעה 09:59, נתפס המבקש כשהוא נוהג ברכב בשדרות יעקב בראשון לציון, בעודו מחזיק, במספר נקודות מחבוא ברכבו, סמים מסוכנים מסוג חשיש וקנבוס, במשקל מצטבר של כ-288 גרם. בהמשך למתואר, נערך חיפוש בבית הוריו של המבקש בראשון לציון, במסגרתו נתפסו סם מסוכן מסוג MDMA במשקל 1.552 גרם נטו, וקנבוס במשקל 10.24 גרם נטו. עוד נתפסו ברשותו של המבקש כלים להכנת סם, כגון משקל אלקטרוני, ניירות גלגול, ועוד.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה לבית משפט השלום בראשון לציון בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים במשפטו.

4. בדיון שנערך בבית משפט השלום, ביום 26.1.2017, הסכים בא-כוחו של המבקש כי בידי המאשימה ראיות לכאורה להוכחת האשמה, הגם שנטען כי בנסיבות המקרה היה מקום לייחס למבקש עבירות של אספקה, ולא סחר. עוד במסגרת אותו דיון, נעתר בית משפט השלום לבקשתו של בא-כוח המבקש, והפנה את המבקש אל שירות המבחן, לצורך בחינת חלופת מעצר.

5. בהחלטתו, אשר ניתנה בתום דיון נוסף, מיום 15.2.2017, ציין בית משפט השלום כי בתסקיר מטעם שירות המבחן, אשר הוגש עובר למועד הדיון, הביע שירות המבחן את עמדתו לפיה המפקחים שהוצעו על ידי המבקש אינם מתאימים למלאכת הפיקוח. לפני משורת הדיון, נעתר בית משפט השלום לבקשת בא-כוחו של המבקש, והפנה, פעם נוספת, את המבקש אל שירות המבחן לצורך עריכת תסקיר משלים, בגדרו תיבחן האפשרות לשחרורו של המבקש לחלופת מעצר אחרת אשר תוצע על ידו, לרבות מעצר בתנאי איזוק אלקטרוני.

6. ביום 27.2.2017, הוגש תסקיר משלים מטעם שירות המבחן (להלן: התסקיר המשלים), בו הומלץ על מעצרו של המבקש בתנאי איזוק אלקטרוני, בפיקוח הוריו ודודותיו. עוד המליץ שירות המבחן כי המבקש יושם תחת צו פיקוח

מעצר, למשך שישה חודשים, וכי תתאפשר יציאתו לטיפול במסגרת היחידה להתמכרויות. בדיון שנערך בבית משפט השלום, ביום 28.2.2017, ניתנה דחייה נוספת לצורך עריכת תסקיר משלים נוסף (להלן: התסקיר הנוסף), שבגדרו יפרט שירות המבחן את התוכנית הטיפולית המוצעת, במקביל למעצרו של המבקש באיזוק אלקטרוני. בתסקיר הנוסף, אשר הוגש ביום 7.3.2017, ציין שירות המבחן כי המבקש "אינו מתאים, בשלב זה, להשתלבות בקהילה טיפולית הדורשת גיוס כוחות משמעותיים". חלף זאת, המליץ שירות המבחן על שילובו של המבקש ב"טיפול אמבולטורי ביחידה להתמכרויות בעיר מגוריו", לצד טיפול במסגרת שירות המבחן.

7. ביום 12.3.2017, הורה בית משפט השלום על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בפתח החלטתו, ציין בית משפט השלום כי על פי ההלכה הנוהגת, דינו של מי שנאשם בעבירות סחר בסמים להיעצר עד לתום ההליכים, כאשר שחרור לחלופת מעצר הוא בגדר חריג לכלל. עוד עמד בית משפט השלום על הוראת סעיף 22ב(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), לפיו נאשם בעבירות מהסוג דנן לא ייעצר בפיקוח אלקטרוני, אלא אם שוכנע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם, ניתן להסתפק במעצר מסוג זה. בית משפט השלום הוסיף וציין, בהקשר זה, כי "המלצת שירות המבחן וקיומם של מפקחים ראויים אינם באים בגדר 'טעמים מיוחדים'". בהמשך, הטעים בית משפט השלום, כי המבקש אמנם נעדר עבר פלילי, ואולם, הוא ביצע, למצער, עשרות רבות של עסקאות סמים; וכי לא הובאה כל ראיה לגיבוי טענתו של המבקש, לפיה הוא עצמו צורך סמים מזה כעשור, בעקבות פוסט טראומה שחווה אשר הובילה אותו לכך, ואף לא הוכח כי הוא נקט צעד כלשהו על מנת להיגמל מן הסם. לפיכך, קבע בית משפט השלום, כי אין ליתן משקל מכריע לטענה בדבר התמכרותו של המבקש לסמים, וכי ממילא אין בטענה זו כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו כסוחר סמים, לכאורה. כמו כן, קבע בית משפט השלום כי בשל אופיין של עבירות הסחר בסמים, אין באיזוק אלקטרוני, כשלעצמו, כדי למנוע מהמבקש לשוב ולבצע את העבירות; וכי המלצתו של שירות המבחן אינה מתיישבת, לדידו של בית משפט השלום, עם מסוכנותו של המבקש.

8. המבקש הגיש ערר לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד על החלטתו של בית משפט השלום. ביום 4.4.2017, לאחר שקיים דיון בערר, החליט בית המשפט המחוזי לדחותו, בקובעו כי לא מתקיים בעניינו של המבקש כל טעם חריג, אשר מצדיק סטייה מההלכה לפיה נאשם בעבירות סחר בסמים ייעצר עד לתום ההליכים. עוד ציין בית המשפט המחוזי, כי הגם שניתן להורות על מעצרו של נאשם בעבירות כגון דא בתנאי פיקוח אלקטרוני, בהתקיימם של טעמים מיוחדים, הרי שטעמים אלו אינם עומדים במנותק מהמעשים המיוחסים לנאשם, והאיזון ייעשה בכל מקרה לגופו. בנסיבות המקרה, כאשר המבקש נאשם ב"סחר בסמים 21 פעם", קבע בית המשפט המחוזי כי לא נמצא לו טעם להתערב בהחלטתו של בית משפט השלום.

בקשת רשות הערר ותגובת המשיבה

9. בבקשה שלפניי טוען בא-כוחו של המבקש, עו"ד ליאור חיימוביץ', כי בפסיקתו של בית משפט זה מהשנים האחרונות הורחבו העילות והוגמש הרף התחתון למקרים בהן תינתן רשות ערר. בהמשך לכך, נטען כי מקרה זה הינו מקרה מובהק שיש ליתן בו רשות לערר, משום שמתקיימים בו מספר פרמטרים, אשר הוכרו בפסיקתו של בית משפט זה, ככאלו המצדיקים מתן רשות זו. נטען, בין היתר, כי במקרה דנן עולה שאלה עקרונית וחשובה החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, והיא, מהם אותם "טעמים מיוחדים" הנזכרים בסעיף 22ב לחוק המעצרים, המצדיקים את מעצרו בפיקוח אלקטרוני, של נאשם בעבירות סחר בסמים. עוד נטען, בהקשר זה, כי קיים צורך להעמיק בסוגיה ולהעמידה על מכונה, שכן הערכאות הדיוניות אינן מיישמות באופן אחיד את הפרשנות הראויה. בבקשת רשות הערר נטען בנוסף, כי

"בשנים האחרונות הכלל הנקוט והמחמיר ביחס לעבירות סמים, כורסם ובצדק", בפסיקותיו של בית משפט זה. עוד נטען, כי בעניינו של המבקש קיימת הצטברות של נסיבות המצדיקות את הכללתו בגדר המקרים המיוחדים, בהם יועדף אמצעי שפגיעתו פחותה, על פני מעצרו של המבקש מאחורי סורג ובריח, ובהן: העדר עבר פלילי; מעצרו הממושך של המבקש, לפרק זמן העולה על ארבעה חודשים; קיומה של המלצה חיובית מטעם שירות המבחן; וניהול אורח חיים נורמטיבי ויציב, הכולל שירות צבאי כלוחם בסדיר ובמילואים, מקום עבודה קבוע במשך 9 שנים, וזוגיות יציבה בת כ-5 שנים, שבמסגרתה רעייתו בהיריון.

10. בתגובתה של המשיבה לבקשת רשות הערר נטען, כי הבקשה אינה מעלה שאלה בעלת חשיבות עקרונית, ציבורית או משפטית, החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, ואף אינה מגלה נסיבות מיוחדות המצדיקות דיון בערכאה שלישית. גם לגופו של עניין, סבורה המשיבה, כי לא נפל כל פגם בהחלטותיהן של הערכאות הקודמות. ראשית נטען, כי בית משפט השלום התייחס בהרחבה לתסקירים המשלימים שהוגשו בעניינו של המבקש, עת קבע כי אלו לא נתנו מענה מספק לשאלות בית המשפט בדבר הטיפול המתאים למבקש ושילובו של הטיפול במעצר באיזוק אלקטרוני. המשיבה טענה בנוסף, כי שירות המבחן משמש אך ככלי עזר לבית המשפט, וברי כי בית המשפט אינו כבול להמלצות אלו; וכי לא ניתן, בנסיבות המקרה, להקהות את המסוכנות הנשקפת מן המבקש, באמצעות מעצרו תחת איזוק אלקטרוני. עוד לגישת המשיבה, העובדה כי המבקש נעדר עבר פלילי אינה עולה כדי טעם מיוחד, המצדיק את מעצרו בפיקוח אלקטרוני, שעה שהיקפן ומשכן של העבירות המיוחסות למבקש מלמדות על מסוכנותו הרבה.

הדיון בערר

11. בדיון בערר אשר התקיים לפני, ביום 6.6.2017, חזר עו"ד חיימוביץ' על טענותיו שהועלו במסגרת הבקשה לרשות ערר, ובתשובה שהגיש לתגובת המשיבה, עובר למועד הדיון. לגישתו של עו"ד חיימוביץ', הכלל לפיו רשות לערר תינתן רק במקרים חריגים אינו כלל ברזל, ולטענתו, ב-3 השנים האחרונות יצאו החלטות רבות מלפני בית משפט זה, בהן ניתנה רשות ערר, מבלי שהתעוררה בהן שאלה מיוחדת, בעלת השלכות כלליות. בעניינו עולה שאלה משפטית שלה השלכות רוחב, כך לטענת עו"ד חיימוביץ', שכן פסיקתן של הערכאות למטה נעדרת אחידות, ואין בנמצא תשובה ברורה לשאלה בדבר מהותם של "הטעמים המיוחדים", הקבועים בסעיף 22 לחוק המעצרים. עוד נטען, כי בעניינו של המבקש קיימות מספר נסיבות חריגות, אשר מצדיקות מתן רשות ערר, ובהן: הטענה כי המבקש החל לצרוך סמים עקב טראומה שחוה בעברו; אורח החיים הנורמטיבי שהמבקש מנהל במשך שנים רבות; העובדה כי אין לחובתו של המבקש עבר פלילי; התמשכות מעצרו של המבקש לכדי כ-5 חודשים, עוד טרם שהחלה שמיעת ההוכחות; וכן נמסר כי אשתו של המבקש צפויה ללדת בחודש הבא. עו"ד חיימוביץ' טען בנוסף, כי הקונים שרכשו מן המבקש את הסמים היו אנשים נורמטיביים, אשר פנו אליו מתוקף היכרותם איתו כמי שמשתמש בסמים אלו, והוא מכר להם את הסמים במחיר עלות.

12. באת-כוחה של המשיבה, עו"ד מירי קולומבוס, חזרה בדבריה על האמור בתגובת המשיבה לבקשת רשות הערר. לעמדתה של המשיבה, אין נדרשת הכרעה עקרונית בשאלת הטעמים המיוחדים, הנזכרים בסעיף 22 לחוק המעצרים, שכן הדברים מתבררים מעניין לעניין לפי נסיבותיהם, כפי שראוי שיעשה. בנסיבות המקרה דנן, כך סבורה המשיבה, לא הוצגו נסיבות פרטניות ייחודיות המצדיקות חריגה מהכלל, לפיו נאשם בעבירות סחר בסמים לא ישוחרר לחלופת מעצר ולא יעצר בפיקוח אלקטרוני. עו"ד קולומבוס הוסיפה וטענה, כי עסקין במקרה יוצא דופן בחומרתו, בו מיוחסים למבקש 21 אישומים של סחר בסמים, ל-21 קונים שונים, דבר המצביע על "קשר עמוק ורחב בעולם הסמים, וגישות רחבה לסמים".

13. לאחר שעיינתי בבקשה לרשות ערר, בתגובות שהוגשו מטעם הצדדים ובנספחים להן, והאזנתי בקשב רב לטיעונים במסגרת הדיון שהתקיים לפניי, הגעתי לידי מסקנה כי דינה של הבקשה להידחות.

14. הלכה היא, כי בקשת רשות לערור על החלטה בנושא מעצר, ב"גלגול שלישי", תתקבל במקרים מיוחדים, בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים להליך; או בהתקיימן של נסיבות פרטניות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת, כגון: פגיעה שאיננה מידתית בזכויותיו של הנאשם; חשש לקיומו של עוול היורד לשורשו של עניין; או במקרה של שגגה ברורה ובולטת בהחלטת המעצר (בש"פ 10011/16 יאסין נ' מדינת ישראל (10.1.2017); בש"פ 3289/15 עזאלדין נ' מדינת ישראל (7.6.2015); בש"פ 3383/15 בן ברוך נ' מדינת ישראל (17.5.2015)). בא-כוח המבקש ניסה לשוות לבקשת רשות הערר נופך עקרוני, עת נטען כי דרושה הכרעה בשאלת מהותם של "הטעמים המיוחדים" המנויים בסעיף 22 לחוק המעצרים, ואולם, לאמיתו של דבר, הבקשה אינה חורגת מעניינו הפרטי של המבקש, ואין בשאלה שהוצגה כדי להצדיק דיון בפני ערכאה שלישית, שעה שההכרעה בעניין זה ראוי שתתפתח ממקרה למקרה (ראו והשוו: בש"פ 2472/16 זיתוני נ' מדינת ישראל (3.4.2016)). אוסיף עוד, כי בנסיבות המקרה דנן, אין בטענות הפרטניות, אותן העלה המבקש, משום נסיבות חריגות המצדיקות מתן רשות ערר. מטעמים אלו בלבד, דין הבקשה להידחות.

15. בבחינת למעלה מן הצורך, אוסיף כי אף לו נדרשתי לעניינו של המבקש לגופו של עניין, לא היה מקום להתערבות בהחלטתו של בית המשפט המחוזי. כידוע, ההלכה הפסוקה היא, כי רק במקרים חריגים ויוצאי דופן ניתן יהיה לשלול את חזקת המסוכנות הסטטוטורית ולהצדיק חלופת מעצר, ככל שמדובר במי שמיוחסות לו עבירות של סחר בסמים (בש"פ 6606/13 צרפתי נ' מדינת ישראל (30.10.2013); בש"פ 2971/11 רויימי נ' מדינת ישראל (7.3.2012)). בענייננו, יוחסו למבקש לא פחות מ-21 אישומים הכוללים עבירות של סחר בסמים, במסגרתם בוצעו עסקאות מכר מרובות בהיקף רחב ובמשך תקופה ארוכה, ולא למותר הוא להזכיר, כי בחיפוש שנערך בדירת הוריו של המבקש, נמצא ברשותו סם מסוכן מסוג MDMA. המסקנה המתבקשת מן האמור היא, כי עסקינן באדם אשר הפך, לכאורה, את הסחר בסמים כעיסוק מרכזי בחייו, ולא ניתן להפיג את החשש מפני מסוכנותו לשלום הציבור באמצעות שחרורו לחלופת מעצר. עוד אוסיף, כי תמים דעים אני עם הערכאות הקודמות, אשר נדרשו לעניינו של המבקש וקבעו, כי המבקש לא הצביע על "טעמים מיוחדים", כלשון סעיף 22 לחוק המעצרים, המצדיקים סטייה מהכלל, לפיו נאשם בעבירות מהסוג דנא לא ישוחרר למעצר בפיקוח אלקטרוני. הנסיבות שעליהן הצביע המבקש, ובהן היעדר עבר פלילי, וניהול אורח חיים נורמטיבי, אינן עומדות לו, בנסיבות המקרה דנן, לצורך חריגה מהכלל האמור, וסבורני כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו הגבוהה של המבקש, באמצעות מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

16. אשר על כן, לא מצאתי כי קיימת הצדקה לדון בעניינו של המבקש במסגרת הליך שיפוטי נוסף, והנני דוחה את הבקשה למתן רשות לערור.

ניתנה היום, י"ג בסיון התשע"ז (7.6.2017).

